

Tildeling av status som Senter for fremragende utdanning (SFU)

Revidert versjon av 11. februar 2016.

Innhold

Om SFU-ordningen	2
Organisering og varighet av et SFU	3
Vertsinstitusjonen	3
Konsortier	3
Varighet og finansiering	3
Ledelse og organisering	3
Vurderingskriterier for søknader	4
Dokumentert kvalitet i eksisterende utdanning.....	4
Plan for senterets aktivitet – “Senterplanen”	4
Søknadsprosessen	6
Potensielle søkere	6
Søknaden	6
Vurdering av søknadene.....	6

Om SFU-ordningen

Kunnskapsdepartementet opprettet ordningen «Sentre for fremragende utdanning (SFU)» i 2010 for å stimulere fremragende høyere utdanning. SFU-ordningen forvaltes av NOKUT og er en parallell til Sentre for fremragende forskning (SFF) og andre toppsenterordninger innen forskning.

SFU-ordningen innebærer en fokusert og langsiktig innsats for å stimulere til utvikling av utdanning og innovative tilnærminger til læring i høyere utdanning på bachelor- og mastergradsnivå.

Et siktemål med ordningen er å bidra til utviklingen av fremragende kvalitet i høyere utdanning og å synliggjøre at undervisning og forskning er likestilte oppgaver for universiteter, vitenskapelige høyskoler og høyskoler.

Et viktig element i SFU-ordningen er å stimulere til fremragende FoU-basert utdanning¹. SFU-ordningen skal videreutvikle og premiere arbeidet som finner sted i interaksjonen mellom studenter, fagansatte, støttetjenester, arbeidslivet, fag- og yrkesorganisasjoner, og samfunnet for øvrig, og utdanningens kunnskapsbase. Ordningen ønsker å bidra til utviklingen av nye former for studentinvolvering og -partnerskap. For profesjonsutdanninger skal både FoU-baseringen og relasjonen til praksisfeltet underbygge søknadene.

SFU-utlysningene er i utgangspunktet åpne for alle fagområder, men Kunnskapsdepartementet kan gi føringer for den enkelte utlysningsrunde. Intensjonen er at det skal lyses ut nye sentre hvert tredje år.

SFU-ordningen skal

- stimulere universiteter og høyskoler til å etablere og utvikle fagmiljøer som tilbyr fremragende utdanning
- bidra til kunnskapsbasert analyse og utvikling av undervisning og læring, og at dette understøtter kvalitetsheving og innovasjon
- bidra til sterkere samspill mellom utdanning og relevante samfunns- og yrkesfelt
- bidra til å utvikle og spre kunnskap og praksiser på tvers av sektoren

Et SFU må derfor

- tilby fremragende FoU-basert utdanning
- utvikle innovative måter å arbeide med FoU-basert utdanning på
- inspirere til studentinvolvering og studenters eierskap til læring
- bidra til å utvikle og spre kunnskap og praksiser knyttet til utforming av undervisning og læringsmiljø som fremmer læring

¹ Med FoU-basert utdanning menes «... utdanning basert på det fremste innen forskning, faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid og erfaringskunnskap (universitets- og høyskoleloven § 1-3)».

Organisering og varighet av et SFU

Vertsinstitusjonen

Et SFU er knyttet til en utdanningsinstitusjon, heretter betegnet som «vertsinstitusjonen», som står ansvarlig for virksomheten. Vertsinstitusjoner kan være universiteter, vitenskapelige høyskoler og høyskoler.

Vertsinstitusjonen skal stå som søker av bevilgning og status som SFU. I kontrakten som inngås om senteret, er vertsinstitusjonen prosjektansvarlig. Det betyr at vertsinstitusjonen har det praktiske, faglige og økonomiske ansvaret for etablering, effektiv drift, oppfølging og integrering av senteret.

Konsortier

Vertsinstitusjoner kan samarbeide med andre utdanningsinstitusjoner eller andre typer organisasjoner, som eksempelvis pedagogiske utviklingssentre eller enheter, foretak eller organisasjoner med ansvar for praksisopplæring.

Et SFU-konsortium består av en vertsinstitusjon og én eller flere samarbeidspartnere. Vertsinstitusjonen skal sørge for at det blir inngått en konsortieavtale. Avtalen skal regulere organiseringen og driften av konsortiet, inkludert partenes respektive rettigheter og plikter. Konsortiepartnerne skal yte finansielle eller andre former for bidrag i overensstemmelse med konsortieavtalen, som beskrevet i søknaden.

Varighet og finansiering

SFU-status tildeles for fem år, med mulighet for forlengelse i ytterligere fem år på basis av en underveisevaluering etter tre til fire år. Finansiering for SFU-ordningen gis gjennom statsbudsjettet. Tildelingene gis årlig til sentrene på basis av årsrapport og regnskap for det foregående året.

SFU-ordningen er en toppfinansieringsordning. Det er forventet at vertsinstitusjonen og konsortiepartnerne (dersom relevant) bidrar med en betydelig egenfinansiering, for eksempel gjennom midler til gjestestillinger, stipendiatstillinger, infrastruktur, støtte til reise etc.

Ledelse og organisering

Senteret skal ha en veldefinert faglig ledelse og være organisert slik at fremdriften blir fulgt opp og evaluert på en effektiv måte.

Senteret skal være en integrert del av vertsinstitusjonen og eventuelle partnere. Nøkkelpersoner i senteret må være ansatt av vertsinstitusjonen eller partnerne.

Studentmedvirkning på alle nivåer er vesentlig.

Vurderingskriterier for søknader

Et miljø som tildeles SFU, må utmerke seg når det gjelder:

- a. *dokumentert kvalitet* i eksisterende utdanning
- b. en innovativ og gjennomførbar *senterplan*

Dokumentert kvalitet i eksisterende utdanning

Utdanningskvalitet er kontekstuell og mangefasettert. Viktige forutsetninger for innovativt kvalitetsarbeid inkluderer vurderinger av kunnskapsbase, læringsmiljø, programdesign, internasjonalisering, utdanningsfaglig kompetanse, studentinvolvering og læringsutbytte, herunder samspill med arbeids- og samfunnsnivå². Alle kvalitetsområdene må ses i et utviklingsperspektiv og i sammenheng med hverandre.

Søknader om SFU-status må kommentere og reflektere kritisk rundt:

Innsatsfaktorer

- Hva er institusjonen/konsortiets faglige, utdanningsfaglige og ledelsesmessige kompetanse, og hvordan er denne relevant for senterets foreslåtte virkeområde?
- Hvordan er ledelsen og fagmiljøet aktivt engasjert i senterets utdanningsoppdrag, og hvordan støtter de opp om det?
- Hvordan sikrer ledelsen at ressurser er tilgjengelige, utnyttes på en god måte og følges opp?

Prosessfaktorer

- Hvordan gjennomsyrrer FoU utviklingen av undervisning og studentenes læring?
- Hvordan brukes undervisnings- og læringsmetoder for å fremme studentenes læring?
- Hvordan blir studentenes læring vurdert og fulgt opp?
- Hvordan fremmes studentinvolvering og studentenes eierskap til læring? Hva er metodene for tilbakemeldinger fra studentene og oppfølging av studentenes læring fra studiets start til slutt?

Resultatfaktorer

- Hvordan er studentprestasjoner sett i sammenheng med læringsmål og ønsket læringsutbytte?
- Hvordan er utdanningen (innhold og oppbygning) relevant for videre utdanning, arbeidsmarked og samfunnets behov?

Et sentralt aspekt er utdanningsmiljøets dokumenterte styrke sammenlignet med andre miljøer innen samme fag-/emneområde, både på nasjonalt og internasjonalt nivå.

Tilbakemeldinger fra viktige interessenter (studenter, alumni, representanter fra arbeidslivet, fag- og yrkesorganisasjoner osv.) som bekrefter utdanningens kvalitet, skal inkluderes i søknaden.

² [Kvalitetsområder for studieprogram](#)

Plan for senterets aktivitet – “Senterplanen”

Senterplanen presenterer senterets visjon, strategi og planer. Den skisserer også planer for spredning av kunnskap og praksis til egen institusjon/egne institusjoner og andre utdanningsmiljøer.

Søknader om SFU-status må kommentere og reflektere kritisk rundt de følgende tre områder:

Innovasjon

- Beskriv det foreslåtte senterets strategier og planer for utvikling av utdanning og innovasjon.
 - Hvorfor er senteret viktig for høyere utdanning (kunnskapsbasen, arbeidsmarkedet, samfunnets behov osv. tatt i betraktning)?
 - Hvilke nyskapinger og endringer av eksisterende praksiser forventes?
 - På hvilke måter er studenter aktive i utviklings- og innovasjonsprosessene?
 - Hvordan markerer senterplanen seg i forhold til internasjonal utvikling i høyere utdanning?
 - Hva er de viktigste stegene som må tas for å realisere ambisjonene? Viktige milepæler må spesifiseres.
 - Hvilke resultater og effekter vil senterbevilgningen utløse som ikke kan oppnås uten støtte (addisjonalitet)?

Rammeverk for evaluering og påvirkning

- Beskriv et rammeverk for evaluering av senterets arbeid og påvirkningen senterets arbeid vil ha, fra et student-, ansatt- institusjons- og bredere interessentperspektiv.
 - Hvordan vil senteret jobbe for å bidra til og stimulere institusjonell utvikling over tid?
 - Hvordan vil senteret måle resultatene og merverdien av senterbevilgningen («value for money»)?
 - Hvordan vil senteret være bærekraftig etter at støtten opphører («exit-strategier»)?

Spredning

- Beskriv en klar plan for spredning³.
 - Hvilke planer har senteret for deling av kunnskap og praksis som senteret har utviklet?
 - Hvordan vil andre utdanningsmiljøer og interessenter involveres?
 - Hvilke spredningstiltak vil bli benyttet for ulike målgrupper?
 - Hvordan vil ledelsen engasjere seg i spredning av kunnskap og erfaringer som senteret har gjort seg?

³ Se for eksempel [‘Creating an Effective Dissemination Strategy: An Expanded Interactive Workbook for Educational Development Projects’ \(Harmsworth and Turpin 2000, pdf\)](#).

Søknadsprosessen

Potensielle søkere

Universiteter, vitenskapelige høyskoler og høyskoler kan søke om å få ett eller flere SFU-er. En vertsinstitusjon kan sende inntil fem søknader. Vertsinstitusjoner som sender inn flere enn én søknad, skal *ikke* rangere søknadene.

2016-utlysningen er åpen for alle fagområder.

Søknaden

Søknaden skal skrives på engelsk og følge kravene satt i [NOKUTs mal for søknader](#) (doc).

En søknad om SFU-status (som angitt i NOKUTs mal) må bestå av:

1. Sammendrag (ikke mer enn 150 ord)
2. Dokumentasjon av kvalitet i eksisterende utdanning og en plan for senteret (til sammen ikke mer enn 10 sider)
3. Budsjett for senterets første femårsperiode, inkludert begrunnelse for kostnader ([se retningslinjer for budsjett i SFU-søknader](#))
4. Handlingsplan for senteret, inkludert milepæler (ikke mer enn tre sider)
5. CV-er for den foreslåtte senterlederen og to til fem nøkkelpersoner i senterteamet (hver enkelt CV skal ikke overstige to sider)

Rektor ved vertsinstitusjonen må signere søknaden.

Innleveringsfristen for søknadene settes i utlysningen.

Vurdering av søknadene

Søknadene vil bli vurdert etter kriteriene ovenfor.

Vurderingene gis på en skala fra 1 (svak) til 6 (fremragende), og det gis skriftlige tilbakemeldinger.

Vurderingsprosessen har to faser:

1. Vurdering av alle mottatte søknader og valg av de beste kandidatene, som går videre til neste fase.
2. Besøk ved de utvalgte institusjonene. Besøkene vil gi ytterligere innsikt gjennom intervjuer med medlemmer av det foreslåtte senterteamet og viktige interessenter slik som studenter, ansatte, toppledelse og andre partnere. Vi kan be om supplerende informasjon i forkant av besøket.

En internasjonal ekspertgruppe med studentrepresentasjon vil gjennomføre vurderingen. NOKUT oppnevner medlemmene av ekspertgruppen.

Ekspertgruppens anbefalinger legges frem for NOKUTs styre, som tar den endelige beslutningen.